

RVOI-2001

**Bijlage J: VAKGEBIED RUIMTELIJKE
ORDENING, VERKEER EN
VERVOER**

Deze Bijlage is opgesteld door de Vakafdeling ROVV, Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Vervoer, van de ONRI. Coördinator is de heer ir. R. Biegman (Kuiper Compagnons) en is – na consultatie van de bnSP (Beroepsvereniging van Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen), de ONRI-Klankbordgroep RVOI-Bijlagen en de Commissie Juridische Zaken van de ONRI – in juni 2001 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de ONRI. Opmerkingen/aanbevelingen/suggesties zijn van harte welkom bij het ONRI-secretariaat, t.a.v. onri@onri.nl

1 INLEIDING / VERANTWOORDING

Het totale proces van de totstandkoming van plannen op het vakgebied van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer kan worden opgedeeld in drie niveaus, te weten *macro*, *meso* en *micro*.

Deze niveaus stemmen globaal overeen met de bestuursniveaus in Nederland, namelijk:

- Rijksniveau;
- Provinciaal en stadsgewestelijk niveau;
- Gemeentelijk niveau, alsmede waterschappen en dergelijke.

Voor elk niveau kan bovengenoemd proces worden opgedeeld in verschillende fasen. In deze bijlage worden de fasen *voorbereiding*, *onderzoek*, *voorontwerp* en *definitief ontwerp* onderscheiden. Op het microniveau kunnen hieraan worden toegevoegd de fasen *uitvoering* en *voltooiing*, alhoewel deze werkzaamheden minder vaak binnen dit vakgebied worden uitgeoefend. Gepoogd wordt om de activiteiten per fase in de gebruikelijke volgorde te formuleren. Soortgelijke activiteiten uit een andere fase worden op dezelfde hoogte in de bijlage weergegeven.

De eerderevermelde fasen kunnen in beginsel elk afzonderlijk worden afgesloten met bestuurlijke besluitvorming. Met het plan- en besluitvormingsproces wordt beoogd voor alle betrokken partijen een heldere procesgang te verkrijgen. Voor elk niveau worden diensten en producten opgesomd die van toepassing zijn. Deze lijst dient voor zowel opdrachtgever als opdrachtnemer als *hulpmiddel* om de gewenste aard en omvang van de opdracht vast te stellen. Iedere fase kan in principe een afgerond geheel zijn en daarom als een afzonderlijke opdracht worden gegund.

Sommige activiteiten kunnen dermate belangrijk zijn dat het resultaat in een apart document (lees: (deel)product) wordt vastgelegd, zodanig dat er in een volgende fase mee gewerkt kan worden. Het inventariseren van bijvoorbeeld fietspaden in een grote gemeente kan al een deelproduct zijn. Sommige (deel)producten zijn na één fase daarom al terug te vinden in de productenlijst. Een optimale taakuitoefening van diensten kan ertoe leiden dat in een aantal gevallen gelijktijdig wordt gewerkt aan producten die tot verschillende fasen van het planvormingsproces behoren. Er wordt dan ter wille van de voortgang aan de volgende fase gewerkt, hoewel er nog geen bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden. Ook kan het voorkomen dat fasen worden samengevoegd vanwege de eenvoud en/of de geringe omvang van het plangebied en de beschikbaarheid van gegevens.

Tenslotte kunnen er werkzaamheden worden genoemd die niet in de eerderevermelde fasen passen. Dit betreffen onder andere werkzaamheden op het gebied van (proces)management, supervisie en bestuursrecht; ook sommige werkzaamheden op verkeersgebied zijn niet in te passen in deze fasen.

2. Specifiek

Gedurende het werkproces kunnen in elke fase nog de volgende werkzaamheden worden verricht:

- voorbereiden en bijwonen van vergaderingen;
- begeleiden en/of organiseren van inspraakbijeenkomsten;
- het voeren van juridische procedures;
- het opstellen van contracten.

Meestal wordt de opdracht voor het totale proces in de voorbereidingsfase verstrekt. De aspecten zoals die geformuleerd zijn in de post *opdrachtformulering* maken deel uit van de offerte. In hoofdlijnen is derhalve al overeenstemming bereikt over het eindproduct. Deze post kan volledig door de opdrachtgever danwel in samenwerking met het raadgevend bureau worden verzorgd.

Aan het eind van de onderzoeksfase kan het plangebied vaak worden gesplitst in deelgebieden, waarvoor een afzonderlijk planvormingsproces voor de volgende fasen wordt gestart. Naarmate de besluiten minder de grote lijnen en meer de uitwerkingen zullen betreffen, verschuift het accent van de stedelijke kaders naar de plandetaillering, en met betrekking tot de insprekers verschuift het accent van lokale organisaties naar omwonenden en vervolgens naar toekomstige bewoners en gebruikers.

In het algemeen wordt na de acquisitie en het opstellen en goedkeuren van de offerte een onderzoek uitgevoerd, waarvan de eerste resultaten worden besproken met de opdrachtgever (klankbordgroep of begeleidingscommissie). De concept-rapportage wordt vervolgens weer met de opdrachtgever besproken, waarna tenslotte de definitieve rapportage wordt gepresenteerd aan bijvoorbeeld het college van burgemeester en wethouders en de raadscommissie(s).

3. Honorering

De aard van de in dit vakgebied verrichte werkzaamheden brengt met zich mee dat de honorering als regel zal worden bepaald op basis van bestede tijd en bijkomende kosten (artikelen 19 en 22 RVOI-2001) danwel in de vorm van een of meer vaste bedragen (artikel 21 RVOI-2001). In het laatste geval dient te worden vastgesteld of de bijkomende kosten (artikel 22 RVOI-2001) al of niet in deze vaste bedragen zijn begrepen. Per opdracht zal moeten worden overeengekomen met welke methode en op welke wijze (bijvoorbeeld per afgerond onderdeel) de honorering zal worden bepaald.

4. TOTSTANDKOMING

Deze bijlage is opgesteld door een werkgroep bestaande uit de heren ir. R. Biegman (Kuiper Compagnons B.V.), A.L. Dekker (TU Twente), drs. M.A.J. Donckers (ONRI) en ir. J.A.M. van Dijk (DHV Milieu & Infrastructuur B.V.). Concept-versies van deze bijlage zijn besproken en van commentaar voorzien naar aanleiding van vergaderingen van de afdeling Ruimtelijke Ordening, Verkeer & Vervoer van de ONRI en van de afdeling B van de bnSP.

Macro niveau

Mogelijke producten en diensten

- > beleidsstudies en -advisering
- > mobiliteitsplannen
- > verkeers- en vervoersplannen
- > tracéstudies
- > landschapsplannen
- > haalbaarheids- en locatiestudies
- > ruimtelijk-economisch onderzoek en advies
- > procesmanagement
- > overig (specialistisch) onderzoek en advisering
- > literatuurstudies
- > begeleiding communicatie-, open plan- en inspraakprocessen
- > combinaties van bovenstaande producten en diensten

J.1.1. Voorbereiding**1.1.1. opdrachtformulering:**

- in overleg met de opdrachtgever overeenstemming bereiken over zowel plan van aanpak als deel- en eindproduct. Hierbij valt te denken aan de werkwijze, tijdplanning, organisatie, budgetbewaking, voortgangsrapportage, accountantsverklaring, honorariumregeling, aansprakelijkheid en de evaluatiecriteria

1.1.2. communicatie en coördinatie

- het opstellen van een communicatieplan ten behoeve van de informatievoorziening naar de bevolking en andere betrokken partijen
- communicatie met de opdrachtgever
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen. Dit behelst de voorlichting, het overleg, de begeleiding en advisering van bewoners, gebruikers en anderen, voor zover deze het toetsen van het ontwerp aan het programma van eisen te boven gaat
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep (in geval de werkzaamheden van verschillende partners moet worden gecoördineerd, die elk een eigen opdracht van de opdrachtgever kregen)

1.1.3. stakeholders

- inventariseren van belanghebbenden en eventueel het samenstellen van een klankbordgroep

1.1.4. diversen

- het opstellen van contracten

J.1.2. Onderzoek**1.2.1. programma van eisen**

- het verfijnen en detailleren van de opdracht. De onderstaande werkzaamheden kunnen hier onderdeel van zijn. Het resultaat is een voorlopig programma van eisen met daarin de globale ruimtelijke inrichting vastgelegd en andere relevante uitgangspunten en randvoorwaarden

1.2.2. communicatie en coördinatie

- communicatie met de opdrachtgever
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen.
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep

1.2.3. literatuurstudies

- het verrichten van literatuurstudies

1.2.4. interviews

- het voeren van interviews met betrokkenen en / of belanghebbenden

1.2.5. beleidsstudies

- het onderzoeken en beschrijven van rijksbeleid, provinciaal beleid, gemeentelijk beleid en / of beleid van overige instanties

1.2.6. locatiestudies

- onderzoek voeren naar de optimale locatie van grootschalige infrastructuur of projecten op basis van onder meer milieu-, verkeerskundige, stedenbouwkundige en / of ruimtelijke ordeningscriteria

1.2.7. haalbaarheidsstudies

- het verkennen / onderzoeken van de technische, economische, financiële en /of maatschappelijke haalbaarheid. Dit betreft veelal effectrapportages waarin maatregelen en de effecten daarvan worden beschreven

1.2.8. specialistisch onderzoek

- het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten

1.2.9. analyse huidige situatie

- het globaal of gedetailleerd onderzoeken en beschrijven van grondgebruik, hoofd-functies en ruimtelijke / functionele aspecten. Hierbij valt te denken aan occupatiepatronen, bevolkingsdichtheden en -concentraties, V&V-assen, landinrichting en "corridors"
- tekenen van bijbehorende illustraties

1.2.10 monitoring

- het bijhouden van de ontwikkeling van relevante aspecten in een bepaald gebied
- het opzetten van een informatiesysteem om ontwikkelingen vroegtijdig te kunnen signaleren

1.2.11 inventarisaties

- het globaal of gedetailleerd opnemen, opvragen, of inmeten van gegevens omtrent de bestaande omgeving noodzakelijk voor het planontwerp en het in tekening brengen van deze gegevens. Hierbij valt te denken aan hoofdnetten voor GWE-transport, aansluiting op bedrijfsnetten van openbare voorzieningen, geluidscontouren, etc. Tevens wordt hieronder verstaan het gereed maken en versturen van digitale ondergronden, luchtfoto's, etc.

J.1.3. Voorontwerp

1.3.1. programma van eisen

- het uitwerken van doelstellingen, beleidsuitgangspunten, beleidsvisies van overige overheden en instanties en overige resultaten van het onderzoek. De uitwerkingen geven voldoende basis voor het maken van een gedetailleerd verkeers- of stedenbouwkundig plan

1.3.2. communicatie en coördinatie

- communicatie met de opdrachtgever
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen.
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep
- deelnemen aan besprekingen met projectgroep/klankbordgroep/ stuurgroep/ andere overheidsinstanties over de hoofdlijnen van beleid, aanvullende toelichting en plansystematiek, en eventueel het aanpassen hiervan

1.3.3. inventarisaties

- het (verder) globaal inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de vorige fase

1.3.4. specialistisch onderzoek

- het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten

1.3.5. prognoses ruimtelijke ontwikkelingen

- het prognostiseren van relevante ruimtelijke ontwikkelingen. De prognoses zijn bijvoorbeeld afkomstig van het Centraal PlanBureau (CPB). Hierbij valt te denken aan wonen, werken, voorzieningen, verkeer, etc.

1.3.6. gewenste ontwikkelingen op hoofdlijnen

- het beschrijven van de gewenste ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om de doelstelling te bereiken
- het maken van één of meer varianten op de globale gewenste ontwikkeling
- het verwerken van wijzigingen op goedgekeurd voorontwerp (gewijzigde vaststelling)

1.3.7. globale berekeningen

- het uitvoeren en analyseren van berekeningen om globaal capaciteiten te bepalen, onder meer door toepassing van verkeersprognosemodellen, etc.
- het opstellen van een indicatie van de (opbouw van de) realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie (bv. een globale kostendekking). Deze berekeningen hebben meestal betrekking op de financieel- economische uitvoerbaarheid, vergezeld van een prioriteitsstelling

J.1.4. Definitief ontwerp

1.4.1. bijstellen en wijzigen P.V.E.

- terugkoppeling en afstemming op randvoorwaarden, budget, P.V.E., alsmede opvattingen van de opdrachtgever / beheerder / derden

1.4.2. communicatie en coördinatie

- communicatie met de opdrachtgever
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- bemoeienis met en bijwonen van bijeenkomsten verband houdend met officiële procedures
- deelnemen aan besprekingen met begeleidingsgroep / klankbordgroep / stuurgroep / hogere overheidsinstanties over de integrale versie van het plan en eventueel het aanpassen hiervan

1.4.3. inventarisaties

- het (verder) inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de vorige fase, naar aanleiding van nieuwe feiten / inzichten / ontwikkelingen.

1.4.4. (specialistisch) onderzoek

- het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten

1.4.5. gedetailleerde berekeningen

- het uitvoeren over berekeningen voor de vaststelling van hoofdafmetingen en om definitieve capaciteiten te bepalen
- het ramen van de realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie

1.4.6. definitieve plansituatie

- het ontwikkelen van een definitieve plansituatie, d.w.z. het integreren en complementeren van de deelproducten. Hierbij valt te denken aan de nadere uitwerking van aspecten zoals milieu, toetsingskader, financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid, etc.
- het opstellen van een uitvoeringsprogramma
- het maken van bijbehorende illustraties

1.4.7. definitieve rapportage

- het opstellen van een definitieve rapportage resulterend in een plan zoals vermeld in de lijst met mogelijke producten en diensten

Meso niveau

Mogelijke producten en diensten

- > structuurplannen en -visies
- > ruimtelijke- en functionele analyses (beeldkwaliteitplannen)
- > verkeersstructuurplannen
- > verkeers- en vervoersplannen
- > mobiliteitsplannen
- > verkeersbeheersingsstudies
- > ecologische- en landschapsstudies
- > haalbaarheids- en locatiestudies
- > ruimtelijk-economisch onderzoek en advies
- > planeconomie
- > procesmanagement
- > bevolkings- en woningbehoefteprognoses
- > distributie-planologisch onderzoek
- > werkgelegenheidstudies
- > specialistische producten, zoals:
- > tracéstudies
- > MER-studies
- > presentaties (maquette/foto's/brochures/3D-tekeningen)
- > overig (specialistisch) onderzoek en advisering
- > literatuurstudies
- > begeleiding communicatie-, open plan- en inspraakprocessen
- > combinaties van bovenstaande producten en diensten

MESA	<p>J.2.1. Voorbereiding</p> <p>2.1.1. opdrachtformulering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in overleg met de opdrachtgever overeenstemming bereiken over zowel plan van aanpak als deel- en eindproduct. Hierbij valt te denken aan de werkwijze, tijdplanning, organisatie, budgetbewaking, voortgangsrapportage, accountantsverklaring, honorariumregeling, aansprakelijkheid en de evaluatiecriteria <p>2.1.2. communicatie en coördinatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van een communicatieplan ten behoeve van de informatievoorziening naar de bevolking en andere betrokken partijen - communicatie met de opdrachtgever - communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen. Dit behelst de voorlichting, het overleg, de begeleiding en advisering van bewoners, gebruikers en anderen, voor zover deze het toetsen van het ontwerp aan het programma van eisen te boven gaat. - communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten) - coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep (in geval de werkzaamheden van verschillende partners moet worden gecoördineerd, die elk een eigen opdracht van de opdrachtgever kregen) <p>2.1.3. stakeholders</p> <ul style="list-style-type: none"> - inventariseren van belanghebbenden en eventueel het samenstellen van een klankbordgroep <p>2.1.4. diversen</p> <ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van contracten 	<p>J.2.2. Onderzoek</p> <p>2.2.1. programma van eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verfijnen en detailleren van de opdracht. De onderstaande werkzaamheden kunnen hier onderdeel van zijn. Het resultaat is een voorlopig programma van eisen met daarin de globale ruimtelijke inrichting vastgelegd en andere relevante uitgangspunten en randvoorwaarden <p>2.2.2. communicatie en coördinatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - communicatie met de opdrachtgever - communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen. - communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten) - coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep <p>2.2.3. literatuurstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verrichten van literatuurstudies <p>2.2.4. interviews</p> <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van interviews met betrokkenen en / of belanghebbenden <p>2.2.5. beleidsstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het onderzoeken en beschrijven van het relevante beleid van Rijk, provincie, gemeente en / of van overige instanties <p>2.2.6. locatiestudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het onderzoek voeren naar de optimale locatie op basis van onder meer milieu-, verkeerskundige, stedenbouwkundige en / of ruimtelijke ordeningscriteria <p>2.2.7. haalbaarheidsstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verkennen / onderzoeken van de technische, economische, financiële en / of maatschappelijke haalbaarheid. Dit betreft veelal effectrapportages waarin maatregelen en de effecten daarvan worden beschreven <p>2.2.8. specialistisch onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none"> - het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten <p>2.2.9. analyse huidige situatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - het globaal of gedetailleerd onderzoeken en beschrijven van grondgebruik, hoofd-functies en ruimtelijke / functionele aspecten - onderzoeken en beschrijven van geologie, bodem, water, occupatiegeschiedenis, etc. - verzamelen van vervoers- en verkeerskundige gegevens. Hierbij valt te denken aan het inventariseren en analyseren van subjectieve en objectieve knelpunten, parkeertellingen, kentekenonderzoek, verkeer en vervoer-enquêtes, ongevalgegevens en analyses, etc. - tekenen van bijbehorende illustraties <p>2.2.10. monitoring</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bijhouden van de ontwikkeling van relevante aspecten in een bepaald gebied - het opzetten van een informatiesysteem om ontwikkelingen vroegtijdig te kunnen signaleren <p>2.2.11. (veld) inventarisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - het globaal of gedetailleerd opnemen, opvragen van, of inmeten van gegevens omtrent de bestaande omgeving noodzakelijk voor het planontwerp en het in tekening brengen van deze gegevens. Hierbij valt te denken aan funderingen, bodemgesteldheid, grondwaterstanden, kabels en hoofdleidingen, aansluiting op bedrijfsnetten van openbare voorzieningen, geluidscontouren en infrastructuurgegevens (wegprofielen, OV-voorzieningen, etc.). Tevens wordt hieronder verstaan het gereed maken en versturen van digitale ondergronden, luchtfoto's, etc.
------	--	---

J.2.3. Voorontwerp

2.3.1. programma van eisen

- uitwerken van doelstellingen, beleids-uitgangspunten, beleidsvisies van overige overheden en instanties en overige resultaten van het onderzoek. De uitwerkingen geven voldoende basis voor het maken van een gedetailleerd verkeers- of stedenbouwkundig plan

2.3.2. communicatie en coördinatie

- communicatie met de opdrachtgever
- communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen.
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep
- deelnemen aan besprekingen met projectgroep/klankbordgroep/stuurgroep/ andere overheidsinstanties over de hoofdlijnen van beleid, aanvullende toelichting en plansystematiek, en eventueel het aanpassen hiervan

2.3.3. (veld)inventarisaties

- het (verder) inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de vorige fase.

2.3.4. specialistisch onderzoek

- het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten

2.3.5. prognoses ruimtelijke ontwikkelingen

- het prognostiseren van relevante ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij valt te denken aan wonen, werken, voorzieningen, verkeer, etc.

2.3.6. voorlopige plansituatie

- het ontwikkelen van mogelijke maatregelen om de doelstelling te bereiken
- het maken van één of meer varianten op het schetsontwerp
- het rapporteren en maken van schetsmatige plankaarten en ontwerp-tekeningen
- het opstellen van een toelichting op het voorontwerp
- het verwerken van wijzigingen op goedgekeurd voorontwerp (gewijzigde vaststelling)

2.3.7. globale berekeningen

- het uitvoeren en analyseren van berekeningen om globaal capaciteiten te bepalen, onder meer met toepassing van verkeersprognosemodellen, woningbouw-programma's, etc.
- het opstellen van een indicatie van de (opbouw van de) realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie (bv. een globale kostendekking).

J.2.4. Definitief ontwerp

2.4.1. bijstellen en wijzigen P.V.E.

- terugkoppeling en afstemming op randvoorwaarden, budget, P.V.E., alsmede opvattingen van de opdrachtgever/beheerder/derden

2.4.2. communicatie en coördinatie

- communicatie met de opdrachtgever
- coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep
- communicatietraject met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten)
- bemoeienis met en bijwonen van bijeenkomsten verband houdend met officiële procedures
- deelnemen aan besprekingen met projectgroep/klankbordgroep/ stuurgroep/hogere overheidsinstanties over de integrale versie van het plan en eventueel het aanpassen hiervan

2.4.3. (veld)inventarisaties

- het (verder) inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de voorstudiefase, naar aanleiding van nieuwe feiten/inzichten/ontwikkelingen.

2.4.4. nader (specialistisch) onderzoek

- het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten

2.4.5. gedetailleerde berekeningen

- het uitvoeren over berekeningen voor de vaststelling van hoofdafmetingen en om definitieve capaciteiten te bepalen
- het ramen van de realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie

2.4.6. varianten/modellen/scenario's

- keuze voorkeursvariant en gedetailleerde uitwerking

2.4.7. definitieve plansituatie

- het ontwikkelen van een definitieve plansituatie, d.w.z. het integreren en complementeren van de deelproducten. Hierbij valt te denken aan de nadere uitwerking van aspecten zoals milieu, financiële en maatschappelijke uitvoerbaarheid, toetsingskader, etc
- het opstellen van een uitvoeringsprogramma
- het opstellen van een toelichting op het definitief ontwerp
- het maken van definitieve plankaarten en/of ontwerp-tekeningen.

2.4.8. definitieve rapportage

- het maken van een definitieve rapportage resulterend in een plan zoals vermeld in de lijst met mogelijke producten en diensten.

Micro niveau

Mogelijke producten en diensten

- > structuurplannen, -schetsen en -visies
- > welstandsnota's en beeldkwaliteitplannen
- > bestemmingsplannen en uitwerkingsplannen
- > beheerplannen voor landelijke en stedelijke gebieden
- > haalbaarheidsstudies
- > herstructureringsplannen
- > landschapsplannen
- > studies omtrent de ontsluiting of wijziging van terreinen
- > inrichtingsplannen en bestekken
- > verkeerscirculatieplannen
- > verkeersmilieukaarten
- > facetplannen, zoals:
- > openbaar-vervoerplannen
- > fietsrouteplannen
- > wegontwerp op gemeentelijke schaal
- > parkeerstudies en -onderzoeken
- > inrichting verblijfsgebieden
- > monitoring wegverkeer
- > detailstudies, zoals:
- > kruispuntontwerpen
- > akoestische onderzoeken
- > specialistische producten, zoals:
- > MER-adviezen
- > presentaties (maquette/foto's/3D-tekeningen)
- > ruimtelijk-economisch onderzoek en advies (haalbaarheidsstudies, effect-rapportages, conceptontwikkeling: onder meer inzake kantoren, bedrijventerreinen, commercieel vastgoed)
- > grondexploitatie
- > ruimtelijk-juridische zaken
- > risico-analyse (met het oog op de procesgang: financieel, milieu, juridisch, etc.)
- > procesmanagement
- > PPS-organisatie
- > overig (specialistisch) onderzoek en advisering
- > literatuurstudies
- > begeleiding communicatie-, open plan- en inspraakprocessen
- > combinaties van bovenstaande producten en diensten

MIRCO	<p>J.3.1. Voorbereiding</p> <p>3.1.1. opdrachtformulering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in overleg met de opdrachtgever overeenstemming bereiken over zowel plan van aanpak als deel- en eindproduct. Hierbij valt te denken aan de werkwijze, tijdplanning, organisatie, budgetbewaking, voortgangsrapportage, accountantsverklaring, honorariumregeling, aansprakelijkheid en de evaluatiecriteria <p>3.1.2. communicatie en coördinatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van een communicatieplan ten behoeve van de informatievoorziening naar de bevolking en andere betrokken partijen - communicatie met de opdrachtgever - communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen. Dit behelst de voorlichting, het overleg, de begeleiding en advisering van bewoners, gebruikers en anderen, voor zover deze het toetsen van het ontwerp aan het programma van eisen te boven gaat - coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep (in geval de werkzaamheden van verschillende partners moet worden gecoördineerd, die elk een eigen opdracht van de opdrachtgever kregen) <p>3.1.3. stakeholders</p> <ul style="list-style-type: none"> - het inventariseren van belanghebbenden en eventueel het samenstellen van een klank-bordgroep <p>3.1.4. diversen</p> <ul style="list-style-type: none"> - het opstellen van contracten 	<p>J.3.2. Onderzoek</p> <p>3.2.1. programma van eisen</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verfijnen en detailleren van de opdracht. De onderstaande werkzaamheden kunnen hier onderdeel van zijn. Het resultaat is een voorlopig programma van eisen met daarin de globale ruimtelijke inrichting vastgelegd en andere relevante uitgangspunten en randvoorwaarden <p>3.2.2. communicatie en coördinatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - communicatie met de opdrachtgever - communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen - coördinatie werkzaamheden (multi-disciplinaire) projectgroep <p>3.2.3. literatuurstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verrichten van literatuurstudies <p>3.2.4. interviews</p> <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van interviews met betrokkenen en / of belanghebbenden <p>3.2.5. beleidsstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderzoeken en beschrijven van het relevante beleid van Rijk, provincie en gemeente en / of van overige instanties <p>3.2.6. locatiestudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderzoek voeren naar de optimale locatie op basis van onder meer milieu-, verkeerskundige, stedenbouwkundige en / of ruimtelijke ordeningscriteria <p>3.2.7. haalbaarheidsstudies</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verkennen / onderzoeken van de technische, economische, financiële en /of maatschappelijke haalbaarheid. Dit betreft veelal effectrapportages waarin maatregelen en de effecten daarvan worden beschreven <p>3.2.8. specialistisch onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none"> - het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten <p>3.2.9. analyse huidige situatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - het globaal of gedetailleerd onderzoeken en beschrijven van grondgebruik, hoofd-functies en ruimtelijke / functionele aspecten - onderzoek en beschrijven van geologie, bodem, water, occupatiegeschiedenis, etc. - verzamelen van vervoers- en verkeerskundige gegevens. Hierbij valt te denken aan visuele en mechanische tellingen (auto, fiets, etc), openbaar vervoertellingen, parkeertellingen, parkeerduurwaarnemingen, kentekenonderzoek, verkeer en vervoer-enquêtes, ongevalgegevens en analyses, etc. - tekenen van bijbehorende illustraties <p>3.2.10. monitoring</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bijhouden van de ontwikkeling van relevante aspecten in een bepaald gebied - het opzetten van een informatiesysteem om ontwikkelingen vroegtijdig te kunnen signaleren <p>3.2.11. (veld) inventarisaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - het globaal of gedetailleerd opnemen, opvragen van, of inmeten van gegevens omtrent de bestaande omgeving noodzakelijk voor het planontwerp, rapporteren en in tekening brengen van deze gegevens. Hierbij valt te denken aan funderingen, kabels en leidingen, bodemgesteldheid, grondwaterstanden, aansluiting op bedrijfsnetten van openbare voorzieningen, geluidscontouren en infrastructuurgegevens (wegprofielen, vormgeving van kruispunten en aanwezigheid fietspaden / OV-voorzieningen / verkeersregelinstallaties). Tevens wordt hieronder verstaan het gereed maken en versturen van digitale ondergronden, luchtfoto's, etc.
-------	--	---

<p>J.3.3. Voorontwerp</p> <p>3.3.1. programma van eisen - uitwerken van doelstellingen, beleids- uitgangspunten, beleidsvisies van overige overheden en instanties en overige resultaten van het onderzoek. De uitwerkingen geven voldoende basis voor het maken van een gedetailleerd verkeers- of stedenbouwkundig plan</p> <p>3.3.2. communicatie en coördinatie - communicatie met de opdrachtgever - communicatie met andere overheden (Rijk, provincie, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en gemeenten) - communicatie namens de opdrachtgever met de betrokken partijen - coördinatie werkzaamheden (multi- disciplinaire) projectgroep - deelnemen aan besprekingen met projectgroep/klankbordgroep/ stuurgroep/ andere overheidsinstanties over de hoofdlijnen van beleid, aanvullende toelichting en plan- systematiek, en eventueel het aanpassen hiervan</p> <p>3.3.3. (veld)inventarisaties - het (verder) inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de vorige fase</p> <p>3.3.4. specialistisch onderzoek - het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten</p> <p>3.3.5. prognoses ruimtelijke ontwikkelingen - het prognostiseren van relevante ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij valt te denken aan wonen, werken, voorzieningen, verkeer, etc.</p> <p>3.3.6. voorlopige plansituatie - ontwikkelen van maatregelen om de doelstelling te bereiken - globaal uitwerken van oplossingen en de varianten daarop voor de gesignaleerde knelpunten, op basis van de verrichte analyses - het rapporteren en maken van schets- matige plankaarten en ontwerp- tekeningen - het opstellen van een toelichting op het voorontwerp - het verwerken van wijzigingen op goedgekeurd voorontwerp (gewijzigde vaststelling)</p> <p>3.3.7. globale berekeningen - het uitvoeren en analyseren van berekeningen om globaal capaciteiten te bepalen, onder meer door toepassing van verkeersprognosemodellen, woningbouw- programma's, etc. - het opstellen van een indicatie van de (opbouw van de) realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie (bv. een globale kostendekking)</p>	<p>J.3.4. Definitief ontwerp</p> <p>3.4.1. bijstellen en wijzigen P.V.E. - terugkoppeling en afstemming op rand- voorwaarden, budget, P.V.E., alsmede opvattingen van de opdrachtgever / beheerder / derden</p> <p>3.4.2. communicatie en coördinatie - communicatie met de opdrachtgever - coördinatie werkzaamheden (multi- disciplinaire) projectgroep - bemoeienis met en bijwonen van bijeenkomsten verband houdend met officiële procedures - deelnemen aan besprekingen met projectgroep/klankbordgroep/stuurgroep/ andere overheidsinstanties over de inte- grale versie van het plan en eventueel het aanpassen hiervan</p> <p>3.4.3. (veld)inventarisaties - het (verder) inventariseren van relevante informatie over aspecten zoals genoemd in de voorstudiefase, naar aanleiding van nieuwe feiten / inzichten / ontwikkelingen</p> <p>3.4.4. nader (specialistisch) onderzoek - het (laten) uitvoeren van specialistische deelonderzoeken (door derden) en het voeren van overleg met betrokken specialisten</p> <p>3.4.5. gedetailleerde berekeningen - het uitvoeren over berekeningen voor de vaststelling van hoofdafmetingen en om definitieve capaciteiten te bepalen - het ramen van de realisatiekosten en de realisatietijd; eventueel met een economische evaluatie</p> <p>3.4.6. varianten/modellen/scenario's - keuze voorkeursvariant en gedetailleerde uitwerking</p> <p>3.4.7. definitieve plansituatie - het ontwikkelen van een definitief plan, d.w.z. het integreren en completeren van de deelproducten. Hierbij valt te denken aan de nadere uitwerking van aspecten zoals milieu, financiële en maat- schappelijke uitvoerbaarheid, toetsings- kader, etc. - het opstellen van een uitvoerings- programma - het opstellen van een toelichting op het definitief plan - het maken van definitieve plankaarten en/of ontwerptekeningen - het verwerken van de resultaten van zienswijzen, bedenkingen en overleg- resultaten, met name ten aanzien van bestemmingsplannen</p> <p>3.4.8. definitieve rapportage - het maken van een definitieve rapportage resultaterend in een plan zoals vermeld in de lijst met mogelijke producten en diensten.</p>	<p>J.3.5. Uitvoering & Voltooiing</p> <p>3.5.1. bestek</p> <p>3.5.2. aanbesteding en gunning</p> <p>3.5.3. supervisie</p> <p>3.5.4. directievoering</p> <p>3.5.5. kwaliteitsbeheersing</p> <p>3.5.6. budgetbewaking</p> <p>3.5.7. oplevering</p> <p>3.5.8. nazorg</p> <p>3.5.9. evaluatie</p>
--	---	---